

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 24ης Οκτωβρίου 1973 *

Στην υπόθεση 9/73,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Finanzgericht της Βάδης-Βυρτεμβέργης προς το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου μεταξύ

Carl Schlüter, Osnabrück,

και

Hauptzollamt Lörrach,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των άρθρων 5 και 107 της Συνθήκης και του ψηφίσματος του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1971, περί σταδιακής πραγματοποιήσεως της οικονομικής και νομισματικής Ενώσεως μέσα στην Κοινότητα (ABL C 28 της 27.3.1971, σ. 1), καθώς και την ερμηνεία και το κύρος του κανονισμού 974/71 του Συμβουλίου, της 12ης Μαΐου 1971, περί ορισμένων μέτρων συγκυριακής πολιτικής που πρέπει να ληφθούν στο γεωργικό τομέα σαν συνέπεια της προσωρινής διευρύνσεως των περιθωρίων διακυμάνσεως των νομισμάτων ορισμένων κρατών μελών (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/06, σ. 192) και των κανονισμών 1013/71 (ABL L 110 της 18.5.1971, σ. 8), 1014/71 (ABL L 110 της 18.5.1971, σ. 10) και 501/71 (ABL L 60 της 11.3.1972, σ. 1) της Επιτροπής,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους R. Lecourt, Πρόεδρο, A. M. Donner και M. Sørensen, προέδρους τμήματος, R. Monaco, J. Mertens de Wilmars (εισηγητή), P. Pescatore, H. Kutscher, C. O'Dalaigh και A. J. Mackenzie Stuart, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γενικός εισαγγελέας: M. K. Roemer

γραμματέας: A. van Houtte

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

(το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

- 1 Με Διάταξη του Finanzgericht της Βάδης-Βυρτεμβέργης της 8ης Νοεμβρίου 1972 που περιήλθε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 19 Φεβρουαρίου 1973, ζητείται η έκδοση προδικαστικής απόφασης σχετικά με την ερμηνεία και την ισχύ πολλών διατάξεων τόσο του κανονισμού 974/71 του Συμβουλίου, της 12ης Μαΐου 1971, περί ορισμένων μέτρων συγκυριακής πολιτικής που πρέπει να ληφθούν στον γεωργικό τομέα σαν συνέπεια της προσωρινής διευρύνσεως των περιθωρίων διακυμάνσεως των νομισμάτων ορισμένων κρατών μελών (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/06, σ. 192), όσο και των κανονισμών της Επιτροπής 1013/71, 1014/71 (ABL L 110 της 18.5.1971) και 501/72 (ABL L 60 της 11.3.1972) που εκδόθηκαν σε εκτέλεση του πρώτου, καθώς και την ερμηνεία των άρθρων 5 και 107 της Συνθήκης ΕΟΚ και του ψηφίσματος του Συμβουλίου και των εκπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών της 22ας Μαρτίου 1971, περί σταδιακής πραγματοποιήσεως της οικονομικής και νομισματικής Ενώσεως μέσα στην Κοινότητα (ABL C 28 της 27.3.1971, σ. 1).
- 2 Η προσφεύγουσα της κύριας δίκης εισήγαγε στις 15 Μαρτίου 1972 στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας 7 247 κιλά τυριού Emmenthal και Gruyère ελβετικής προελεύσεως και της καταλογίστηκαν κατ' εφαρμογή του κανονισμού 974/71 εξισωτικά ποσά 45,50 γερμανικών μάρκων ανά 100 κιλά για τα προϊόντα της κλάσεως 04.04 του κοινού δασμολογίου, σύμφωνα με τα παραρτήματα του κανονισμού 501/72 της 9ης Μαρτίου 1972 που προσδιορίζει τα εξισωτικά ποσά που ίσχυαν κατά το χρόνο της επίδικης εισαγωγής.

Αμφισβητώντας αν το καθεστώς των εξισωτικών ποσών που εισήγαγε ο κανονισμός 974/71 συμβιβάζεται προς τη Συνθήκη, προσέφυγε κατά της σχετικής απόφασεως ενώπιον του Finanzgericht.

Ανάλυση του συστήματος των εξισωτικών ποσών

- 3 Λόγω της διαρκώς αυξανόμενης εισροής συναλλάγματος και βραχυπρόθεσμων κερδοσκοπικών κεφαλαίων, κατά τους πρώτους μήνες του έτους 1971, και των αποτελεσμάτων της σε ορισμένα κράτη μέλη, ιδιαίτερα στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και στις Κάτω Χώρες, το Συμβούλιο εκδήλωσε με το ψήφισμά του της 9ης Μαΐου 1971 (ABL C 58 της 10.6.1971, σ. 1) την κατανόησή του «ώστε σε ορισμένες περιπτώσεις οι χώρες αυτές να μπορούν να διευρύνουν για περιορισμένο χρονικό διάστημα τα περιθώρια διακυμάνσεως των τιμών συναλλάγματος των νομισμάτων τους σε σχέση με τις ήδη ισχύουσες ισοτιμίες τους».

Με το ίδιο ψήφισμα, το Συμβούλιο υπογράμμισε ότι υπό κανονικές συνθήκες ένα τέτοιο σύστημα κυμαινόμενων τιμών συναλλάγματος θα ήταν ασυμβίβαστο προς την καλή λειτουργία της Κοινής Αγοράς και «προκειμένου να αποφευχθεί η λήψη μονομερών μέτρων» αποφάσισε ότι ήταν σκόπιμο να λάβει «χωρίς καθυστέρηση, σύμφωνα με το άρθρο 103 της Συνθήκης»... κατάλληλα μέτρα στο γεωργικό τομέα.

- 4 Η οργάνωση των γεωργικών αγορών αποσκοπεί, μεταξύ άλλων, στην εξασφάλιση δίκαιου βιοτικού επιπέδου στο γεωργικό πληθυσμό και στη σταθεροποίηση των αγορών, κυρίως με ένα σύστημα σταθερών τιμών που περιλαμβάνει τον καθορισμό ενδεικτικών τιμών, τιμών κατωφλίου και τιμών παρεμβάσεως βάσει σταθερών ισοτιμιών των νομισμάτων των διαφόρων κρατών μελών έναντι μιας λογιστικής μονάδας.

Επειδή ο καθορισμός νέων ισοτιμιών ήταν αδύνατος όσο χρόνο κυμαίνονταν το μάρκο και το φιορίνι, ο προσδιορισμός και ο υπολογισμός του θεωρούμενου ως επιθυμητού επιπέδου τιμών για τα προϊόντα, για τα οποία καθορίζονται τιμές παρεμβάσεως, και για εκείνα, των οποίων η τιμή είναι συνάρτηση της τιμής των πρώτων, συνέχισαν να γίνονται βάσει των ισοτιμιών που είχαν προηγουμένως ανακοινωθεί στο ΔΝΤ, ακόμα και για τις Κάτω Χώρες και την Ομοσπονδιακή Γερμανία.

Ενώ κατ' αυτόν τον τρόπο οι τιμές αυτές παρέμειναν κατ' αρχήν αμετάβλητες, μειώθηκαν ωστόσο —ιδίως όταν εκφράζονταν σε μάρκα— ανάλογα με την de facto ανατίμηση του νομίσματος αυτού, προκαλώντας προς βλάβη των παραγωγών διαταραχές στο εμπόριο των γεωργικών προϊόντων, ικανές επί πλέον να αποδιοργανώσουν στο εν λόγω κράτος μέλος το σύστημα παρεμβάσεως που προβλέπεται από τις κοινοτικές ρυθμίσεις.

- 5 Κατόπιν τούτου το Συμβούλιο έκρινε ότι τα κατάλληλα μέτρα που έπρεπε να ληφθούν χωρίς καθυστέρηση έπρεπε να συνίστανται στην εισαγωγή ενός συστήματος εξισωτικών ποσών, τα οποία τα κράτη μέλη θα εξουσιοδοτηθούν να εισπράττουν κατά τις εισαγωγές και να χορηγούν κατά τις εξαγωγές, τόσο στο εμπόριο με τα άλλα κράτη μέλη όσο και με τις τρίτες χώρες, και το οποίο θα αποσκοπούσε στην εξουδετέρωση της επιπτώσεως των νομισματικών μέτρων στις τιμές των προϊόντων βάσεως για τα οποία προβλέπονται τιμές παρεμβάσεως και των γεωργικών προϊόντων των οποίων οι τιμές εξαρτώνται από τις τιμές των πρώτων.
- 6 Κατά το άρθρο 2 του κανονισμού 974/71, τα εξισωτικά αυτά ποσά υπολογίζονται με την εφαρμογή επί των τιμών των γεωργικών προϊόντων για τα οποία προβλέπονται μέτρα παρεμβάσεως, του ποσοστού που αντιπροσωπεύει τη διαφορά, σε σχέση με το δολάριο ΗΠΑ, μεταξύ της επίσημης και της πραγματικής ισοτιμίας του εθνικού νομίσματος.

Για τα άλλα προϊόντα στα οποία αναφέρεται ο κανονισμός 974/71, τα εξισωτικά ποσά είναι ίσα με την επίπτωση, επί της τιμής των προϊόντων αυτών, της εφαρμογής του εξισωτικού ποσού επί της τιμής του προϊόντος από την οποία εξαρτώνται.

Εξάλλου, σύμφωνα με την τελευταία περίοδο του άρθρου 1 του κανονισμού αυτού, δεν μπορούν να εισπράττονται εξισωτικά ποσά παρά κατά το μέτρο που τα νομισματικά μέτρα θα επέσυραν διαταραχές στο εμπόριο γεωργικών προϊόντων.

Εναπόκειται στην Επιτροπή να διαπιστώσει, μετά γνώμη των επιτροπών διαχείρισης, την ύπαρξη αυτής της καταστάσεως.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 8, ο εν λόγω κανονισμός θα πάψει να εφαρμόζεται όταν όλα τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη θα εφαρμόζουν και πάλι διεθνείς ρυθμίσεις που αφορούν τα περιθώρια διακυμάνσεως των τιμών συναλλάγματος περί την επίσημη ισοτιμία.

- 7 Λόγω της δυσμενούς εξελίξεως της νομισματικής καταστάσεως και ιδίως της αναστολής της μετατρεψιμότητας του δολαρίου την 15η Αυγούστου 1971 και της διακυμάνσεως των νομισμάτων της Οικονομικής Ενώσεως Βελγίου-Λουξεμβούργου από τις 23 Αυγούστου 1971, η οποία ακολούθησε, το σύστημα των εξισωτικών ποσών επεκτάθηκε σε μεγαλύτερο αριθμό προϊόντων και στις εισαγωγές και εξαγωγές αυτών των κρατών μελών.

Στη Συνδιάσκεψη της Ουάσιγκτον της 18ης Δεκεμβρίου 1971 αποφασίστηκαν νέες στενές σχέσεις τιμών συναλλάγματος σε σχέση με το δολάριο υπό τη μορφή κεντρικών τιμών· τα περιθώρια διακυμάνσεως όμως παρέμειναν διευρυμένα σε σχέση προς τα επιτρεπόμενα από τη Συμφωνία του Bretton Woods.

Επειδή ωστόσο οι αποφάσεις αυτές δεν οδήγησαν σε καμιά επίσημη μεταβολή των ισοτιμιών και η αποδιοργάνωση του νομισματικού συστήματος εξακολούθησε, το καθεστώς των εξισωτικών ποσών επεκτάθηκε στη Γαλλία και στην Ιταλία και στο σύνολο των γεωργικών προϊόντων στα οποία αναφέρεται το άρθρο 1 του κανονισμού 974/71.

- 8 Μετά τα περιστατικά που προκάλεσαν την προσφυγή, το Συμβούλιο με τον κανονισμό 2746/72 της 19ης Δεκεμβρίου 1972 (ABL L 291 της 28.12.1972, σ. 148) έκανε το σύστημα των εξισωτικών ποσών υποχρεωτικό και το «ενσωμάτωσε» στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, στηρίζοντάς το στα άρθρα 28, 43 και 235 της Συνθήκης.
- 9 Οι παρεμβάσεις του Συμβουλίου και της Επιτροπής πρέπει να εκτιμηθούν σε σχέση με την κατάσταση που περιγράφεται παραπάνω και τη συνεχή της εξέλιξη.

I — Επί του πρώτου ερωτήματος

- 10 Με το πρώτο ερώτημα ερωτάται αν ο κανονισμός 974/71 είναι έγκυρος κατά το μέτρο που επιτρέπει την είσπραξη εξισωτικών ποσών επί προϊόντων που προέρχονται από τρίτες χώρες.

α) Το νομικό έρεισμα του κανονισμού 974/71

- 11 Το ερώτημα αυτό αφορά πρώτον το ζήτημα, αν η ισχύς του παραπάνω κανονισμού μπορεί να επηρεασθεί από το γεγονός ότι στηρίζεται στο άρθρο 103 της Συνθήκης, παρόλο που η διάταξη αυτή δεν αφορά τον τομέα της κοινής γεωργικής πολιτικής, ο οποίος διέπεται από τις ειδικές διατάξεις των άρθρων 38 έως 47 της Συνθήκης, εν πάση δε περιπτώσει το παραπάνω άρθρο 103 επιτρέπει τη λήψη μόνο μέτρων συγκυριακής φύσεως που όμως δεν είναι τα επίδικα μέτρα.
- 12 Σύμφωνα με το άρθρο 40 της Συνθήκης, τα κράτη μέλη οριστικοποιούν την κοινή γεωργική πολιτική το αργότερο κατά τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και, για να επιτευχθούν οι στόχοι που προβλέπονται στο άρθρο 39, δημιουργήθηκε κοινή οργάνωση των γεωργικών αγορών.

Η ίδια διάταξη ορίζει περαιτέρω ότι η κοινή αυτή οργάνωση μπορεί να περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα, ιδίως δε ρυθμίσεις των τιμών, ενισχύσεις για την παραγωγή και για την εμπορία, μέτρα αποθηκεύσεως και λογιστικής μεταφοράς και κοινούς μηχανισμούς σταθεροποίησης των εισαγωγών ή των εξαγωγών.

Δυνάμει του άρθρου 43, παράγραφος 2, εδάφιο 3, το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκδίδει στον τομέα αυτό κανονισμούς ή οδηγίες ή λαμβάνει αποφάσεις, με ειδική πλειοψηφία, από το τέλος του δεύτερου σταδίου της μεταβατικής περιόδου.

Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι οι αρμοδιότητες που παρέχονται για την πραγματοποίηση της κοινής γεωργικής πολιτικής δεν αναφέρονται μόνο σε ενδεχόμενα διαρθρωτικά μέτρα, αλλά περιλαμβάνουν και παρεμβάσεις συγκυριακής φύσεως κατάλληλες για τον τομέα αυτό της παραγωγής, και ότι το Συμβούλιο εξουσιοδοτείται να τις ασκεί τηρώντας τις προβλεπόμενες σχετικά διαδικασίες λήψεως αποφάσεως.

- 13 Το άρθρο 103, αντίθετα, αναφέρεται στην πολιτική συγκυρίας των κρατών μελών, την οποία πρέπει να θεωρούν ως ζήτημα κοινού ενδιαφέροντος.

Δεν αφορά συνεπώς τομείς που έχουν ήδη καταστεί κοινοί, όπως η οργάνωση των γεωργικών αγορών.

Το άρθρο 103 έχει, εξάλλου, ως σκοπό το συντονισμό της πολιτικής συγκυρίας των κρατών μελών ή, σύμφωνα με την παράγραφο 2 της διατάξεως αυτής, τη λήψη των κατάλληλων κοινών μέτρων.

- 14 Η ελευθέρωση των τιμών συναλλάγματος του γερμανικού και του ολλανδικού νομίσματος, που θεωρήθηκε αναγκαία για την ανάσχεση της συρροής κερδοσκοπικών κεφαλαίων προς την Ομοσπονδιακή Γερμανία και τις Κάτω Χώρες, έθετε σε κίνδυνο την ενότητα της Κοινής Αγοράς και έκανε απαραίτητη τη λήψη μέτρων με προορισμό την προστασία των μηχανισμών και των σκοπών της κοινής γεωργικής πολιτικής.

Η καθιέρωση εξισωτικών ποσών δεν αποσκοπούσε σε πρόσθετη προστασία, αλλά στη διατήρηση ενιαίων τιμών, θεμέλιο της παρούσας οργάνωσης των αγορών, παρά την προσωρινή εγκατάλειψη των σταθερών ισοτιμιών, αποφευγομένης έτσι της αποδιοργάνωσης του συστήματος τιμών παρεμβάσεως και διατηρουμένων των κανονικών εμπορικών ρευμάτων των γεωργικών προϊόντων τόσο μεταξύ των κρατών μελών όσο και με τις τρίτες χώρες.

Προορισμένα να αντισταθμίσουν προσωρινά τις ζημιογόνες συνέπειες των εθνικών νομισματικών μέτρων, προκειμένου να διατηρηθεί στο μεταξύ ένα βασικό επίτευγμα της οικονομικής ολοκλήρωσης, τα μέτρα αυτά, με προσωρινό κυρίως χαρακτήρα, έπρεπε κανονικά να ληφθούν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που παρέχουν στο Συμβούλιο τα άρθρα 40 και 43 και σύμφωνα με τις προβλεπόμενες σ' αυτά διαδικασίες, ιδίως δε κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

- 15 Η χρονοβόρος όμως διεκπεραίωση των διαδικασιών που προβλέπονται στα άρθρα 40 και 43 μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την κοινή οργάνωση των εν λόγω αγορών, δεδομένου ότι θα επέτρεπε να διαφύγει τον έλεγχο ένας απροσδιόριστος αριθμός εμπορικών ανταλλαγών.

Ελλείπει κατάλληλης διατάξεως, στο πλαίσιο των ρυθμίσεων για την κοινή γεωργική πολιτική, η οποία επέτρεπε να λαμβάνονται επειγόντως τα απαραίτητα μέτρα για την αντιμετώπιση της νομισματικής καταστάσεως που περιγράφεται παραπάνω, είναι λογικό να θεωρηθεί ότι το Συμβούλιο δικαιείτο να ασκήσει προσωρινά τις εξουσίες που του παρέχει το άρθρο 103 της Συνθήκης.

Κατά συνέπεια, αν το αιφνίδιο των γεγονότων που είχε να αντιμετωπίσει το Συμβούλιο, το επείγον των ληπτέων μέτρων, η σοβαρότητα της καταστάσεως και το γεγονός ότι τα μέτρα αυτά είχαν ληφθεί σε ένα τομέα στενά συνδεδεμένο προς τη νομισματική πολιτική των κρατών μελών, της οποίας τις συνέπειες έπρεπε εν μέρει να διορθώσουν, μπόρεσαν να οδηγήσουν το Συμβούλιο στην εφαρμογή του άρθρου 103, ο κανονισμός 2746/72 δείχνει ότι η κατάσταση αυτή ήταν απλώς προσωρινή, αφού το νομικό έρεισμα των μέτρων αυτών βρέθηκε τελικά σε άλλες διατάξεις της Συνθήκης.

β) Η κανονιστική μορφή του επίδικου μέτρου

- 16 Στη συνέχεια ερωτάται αν η ισχύς του κανονισμού 974/71 επηρεάζεται από το ότι το άρθρο 103 της Συνθήκης, ιδίως στην παράγραφο 3, δεν επιτρέπει τη λήψη των μέτρων που προβλέπει παρά μόνον υπό τη μορφή οδηγίας ή αποφάσεως, αποκλειομένων των κανονισμών.

Η ερμηνεία αυτή προκύπτει από το γράμμα του άρθρου 103 και δικαιολογείται από το γεγονός ότι στον τομέα της πολιτικής συγκυρίας τα κοινοτικά όργανα έχουν συντονιστικό μόνο ρόλο.

- 17 Μολοντί κατά το άρθρο 103, παράγραφος 1 τα κράτη μέλη οφείλουν να θεωρούν την πολιτική τους συγκυρίας ως ζήτημα κοινού ενδιαφέροντος, η διατύ-

πωση της διατάξεως αυτής δεν αποκλείει την αρμοδιότητα των κοινοτικών οργάνων να θεσπίζουν, χωρίς να θίγονται άλλες διαδικασίες που προβλέπει η Συνθήκη, μέτρα συγκυριακής φύσεως στους τομείς της αρμοδιότητάς τους.

Αντίθετα, το άρθρο 103, παράγραφος 2, ορίζοντας ότι το Συμβούλιο μπορεί «να αποφασίσει ομοφώνως τα κατάλληλα για την κατάσταση μέτρα», παρέχει, υπό την προαναφερθείσα επιφύλαξη, στο κοινοτικό αυτό όργανο τις απαραίτητες εξουσίες για τη λήψη, καταρχήν, των απαραίτητων μέτρων συγκυρίας που μπορεί να φανούν αναγκαία για τη διαφύλαξη των σκοπών της Συνθήκης.

Χωρίς τέτοια δυνατότητα, που ενυπάρχει σε κάθε είδους οικονομική διοίκηση, τα κοινοτικά όργανα θα ήταν αδύνατο να εκπληρώσουν την αποστολή που τους έχει ανατεθεί στους τομείς αυτούς.

- 18 Η έκφραση «κατάλληλα για την κατάσταση μέτρα» στο άρθρο 103, παράγραφος 2, σημαίνει ότι και ως προς τη μορφή των μέτρων το Συμβούλιο μπορεί να επιλέγει κατά περίπτωση αυτή που θεωρεί ως την πλέον κατάλληλη.

Έτσι, υπό την επιφύλαξη της απαιτήσεως ομόφωνης λήψεως αποφάσεως, το άρθρο 103, παράγραφος 2 παραπέμπει στις γενικές διαδικασίες για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του Συμβουλίου, όπως περιγράφονται στα άρθρα 145, 155 και 189, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας να αναθέτει στην Επιτροπή την εκτέλεση των κανόνων που θεσπίζει.

Η παράγραφος 3 του άρθρου 103 διαφέρει από την παράγραφο 2 κατά το ότι αφορά, όπως προκύπτει από τη χρησιμοποίηση της εκφράσεως «κατά περίπτωση», το ενδεχόμενο μη επιτεύξεως ομοφωνίας του Συμβουλίου για την υλοποίηση των κανόνων εφαρμογής των μέτρων συγκυρίας που έχουν αποφασιστεί.

Μόνο σε μια τέτοια περίπτωση δεσμεύουν οι κανόνες αυτοί τα κράτη μέλη ως προς το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, πρέπει όμως να αφήνουν στις εθνικές αρχές την επιλογή της μορφής και των μέσων.

II — Επί του δευτέρου ερωτήματος

- 19 Εν συνεχεία ερωτάται αν η ισχύς του κανονισμού 974/71 θα μπορούσε να επηρεασθεί από το γεγονός ότι το κριτήριο, βάσει του οποίου καθορίζονται τα εξισωτικά ποσά, είναι αποκλειστικά η συναλλαγματική σχέση μεταξύ του γερμανικού μάρκου και του δολαρίου ΗΠΑ.

- 20 Κατά την τελευταία αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 974/71, τα ποσά που θα θεσπιστούν πρέπει να περιορίζονται στα αυστηρώς απαραίτητα για την αντιστάθμιση της επιπτώσεως των νομισματικών μέτρων. Δεν αμφισβητείται ότι λόγω της επιλογής ενιαίου και κατ' αποκοπήν κριτηρίου, οι προς την Γερμανία εισαγωγές από κράτη, των οποίων το νόμισμα κυμαίνεται σε σχέση με το μάρκο κατά τρόπο διαφορετικό απ' ό,τι το δολάριο, πλήττονται από εξισωτικά ποσά που δεν αντιστοιχούν ακριβώς σε κάθε περίπτωση στη νομισματική κατάσταση της ανατιμήςεως του μάρκου.

Κατά τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντος της κυρίας δίκης, το Συμβούλιο όφειλε είτε να διαφοροποιήσει τα εξισωτικά ποσά σύμφωνα με τις τιμές συναλλάγματος σε σχέση προς το δολάριο των διαφόρων νομισμάτων των χωρών που εισάγουν από την Ομοσπονδιακή Γερμανία και τις Κάτω Χώρες ή εξάγουν προς τα κράτη αυτά είτε να τα υπολογίσει κατά σταθμικό μέσο όρο, προσδιοριζόμενο σε συνάρτηση με τον όγκο των εμπορικών ανταλλαγών.

- 21 Το Συμβούλιο, μπροστά στην ανάγκη, μέσα σε μια κατάσταση σταθερά εξελισσόμενη και σχεδόν απρόβλεπτη, να λάβει μέτρα αμέσου αποτελέσματος που έπρεπε να εφαρμοστούν στο σύνολο των εισαγωγών και εξαγωγών των οικείων προϊόντων, προέβη σε σφαιρική εκτίμηση των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων του συστήματος που θα εισήγε.

Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι μια διαφοροποίηση των εξισωτικών ποσών σύμφωνα με τη γεωγραφική προέλευση των προϊόντων θα έθετε σε κίνδυνο το πρακτικώς εφαρμόσιμο του συστήματος, ιδίως λόγω της πολλαπλότητας των ειδικών καταστάσεων, όπως αυτές που δημιουργούνται από τα συστήματα πολλαπλών τιμών που εφαρμόζονται σε ορισμένες χώρες ή από τις ιδιομορφίες των χωρών κρατικού εμπορίου.

Ένα τέτοιο σύστημα θα μπορούσε εξάλλου να προκαλέσει εκτροπές του εμπορίου, που δύσκολα θα μπορούσαν να ελεγχθούν διαφορετικά παρά με συστήματα πιστοποιητικών προελεύσεως ή επιτήρησης των κινήσεων των εμπορευμάτων που θα εμπόδιζαν την ελεύθερη κυκλοφορία τους.

Περαιτέρω, η επιλογή του νομίσματος της συμβάσεως από τα ενδιαφερόμενα μέρη θα μπορούσε να αχρηστεύσει το σύστημα.

Προσδιορίζοντας το ύψος των εξισωτικών ποσών, για κάθε κράτος μέλος εξουσιοδοτημένο για τη θέσπισή τους, βάσει της σχέσεως μεταξύ της επίσημης και

της πραγματικής ισοτιμίας του εθνικού νομίσματος σε σχέση με το δολάριο, το Συμβούλιο επιχείρησε να λάβει υπόψη το γεγονός ότι κατά την εισαγωγή προς τα κράτη αυτά σημαντικό μέρος των συναλλαγών εκφράζεται σε δολάρια και κατά την εξαγωγή, ιδίως προς τις τρίτες χώρες, αυτό συνέβαινε, κατά τον χρόνο που ενδιαφέρει εν προκειμένω, στη μεγάλη πλειοψηφία τους.

- 22 Εξάλλου, ένα σταθμικό σύστημα θα είχε, λόγω του κατ' αποκοπήν χαρακτήρα του, τα ίδια μειονεκτήματα με το εν προκειμένω κρινόμενο, χωρίς εν τούτοις να εξασφαλίζει έναντι του μεγαλύτερου εξαγωγέα γεωργικών προϊόντων του κόσμου την πλήρη προστασία που θεωρείται αναγκαία.

Δεδομένου ότι τα σχεδιαζόμενα μέτρα συγκυρίας είχαν ως σκοπό, μεταξύ άλλων, να διορθώσουν βραχυπρόθεσμα τα αποτελέσματα της ανατιμήσεως του γερμανικού μάρκου, που θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο την εξασφάλιση δίκαιου βιοτικού επιπέδου στον γεωργικό πληθυσμό, μπορούσε να ληφθεί υπόψη η ανάγκη της μεγαλύτερης δυνατής διορθώσεως.

Ναι μεν τα κοινοτικά όργανα οφείλουν κατά την άσκηση των εξουσιών τους να επαγρυπνούν, ώστε τα βάρη που επιβάλλονται στους επιχειρηματίες να μην υπερβαίνουν το αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη των στόχων που πρέπει να πραγματοποιήσει η διοίκηση, δεν έπεται όμως ότι η υποχρέωση αυτή πρέπει να μετρείται σε σχέση με την ειδική κατάσταση ορισμένης ομάδας επιχειρηματιών.

Μια τέτοια εκτίμηση, δεδομένης της πολλαπλότητας και του πολυπλόκου των οικονομικών καταστάσεων, όχι μόνο θα ήταν ανέφικτη, αλλά θα αποτελούσε επιπλέον διαρκή πηγή νομικής αβεβαιότητας.

Η ιδιαίτερα επιτακτική ανάγκη του πρακτικώς εφαρμόσιμου μέτρων οικονομικής φύσεως, προορισμένων να έχουν άμεσο διορθωτικό αποτέλεσμα, ανάγκη που πρέπει να ληφθεί υπόψη κατά τη στάθμιση των εκατέρωθεν συμφερόντων, δικαιολογούσε εν προκειμένω τη σφαιρική εκτίμηση των πλεονεκτημάτων και των μειονεκτημάτων των σχεδιαζόμενων μέτρων.

- 23 Επομένως, δεν αποδείχθηκε ότι το Συμβούλιο, σταθμίζοντας τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα ενός συστήματος που συνδέει τα εξισωτικά ποσά προς τη σχέση μεταξύ του εθνικού νομίσματος κάθε ενδιαφερομένου κράτους μέλους προς το δολάριο και επιλέγοντας το εφαρμοσθέν σύστημα, επέβαλε προδήλως στους επιχειρηματίες βάρη δυσανάλογα προς τον επιδιωκόμενο σκοπό.

III — Επί του τρίτου ερωτήματος

Με το τρίτο ερώτημα ερωτάται αν η ισχύς του κανονισμού 974/71 και των κανονισμών που εκδόθηκαν σε εφαρμογή του θα μπορούσε να επηρεασθεί από το γεγονός ότι το επίδικο εξισωτικό ποσό προστιθέμενο στην εισφορά υπερβαίνει στο σύνολο το ποσό των παγιοποιημένων δασμών στο πλαίσιο της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (GATT) — στο εξής «Γενική Συμφωνία» — της δασμολογικής κλάσεως 04.04.

- 25 Οι δασμοί επί της εισαγωγής Emmenthal και Gruyère (κλάση 04.04 ΑΙ a ex 2) έχουν παγιοποιηθεί στο ποσό των 7,5 Λ.Μ. ανά 100 κιλά βάσει δασμολογικής παραχώρησης που περιέχεται σε συμφωνία μεταξύ της Κοινότητας και της Ελβετίας (ABL L 257 της 13.10.1969, σ. 3) και το ποσό αυτό αναφέρεται στη στήλη «συμβατικοί δασμοί» του παραρτήματος ΙΙ του κοινού δασμολογίου που ίσχυε κατά τον χρόνο της επίδικης εισαγωγής (κανονισμός 950/68 του Συμβουλίου της 28.6.1968, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1/72 του Συμβουλίου της 20.12.1971 — ABL L 72 σ. 1).
- 26 Είναι αναμφισβήτητο ότι το εξισωτικό ποσό προστιθέμενο στο ποσό της εισφοράς που έχει επιβληθεί στα ίδια εμπορεύματα υπερβαίνει τον παγιοποιημένο δασμό των 7,5 Λ.Μ. ανά 100 κιλά.

Κατά την προσφεύγουσα της κυρίας δίκης, το επίδικο εξισωτικό ποσό επιβλήθηκε, κατά το υπερβάλλον αυτό μέρος του, κατά παράβαση τόσο του άρθρου ΙΙ της Γενικής Συμφωνίας, όσο και των διατάξεων του Κοινού Δασμολογίου.

- 27 Κατά την έννοια του άρθρου 177 της Συνθήκης, το κύρος των πράξεων των κοινοτικών οργάνων δεν μπορεί να ελεγχθεί σε σχέση με διάταξη του διεθνούς δικαίου παρά μόνον εφόσον η διάταξη αυτή δεσμεύει την Κοινότητα και είναι έτσι διατυπωμένη, ώστε να ιδρύει υπέρ των πολιτών το δικαίωμα να την επικαλούνται ενώπιον δικαστηρίου.
- 28 Η εν λόγω δασμολογική παραχώρηση δεσμεύει την Κοινότητα κατά το μέτρο που προβλέπεται στο άρθρο ΙΙ της Γενικής Συμφωνίας.

Πρέπει συνεπώς να εξετασθεί αν οι διατάξεις της Γενικής Συμφωνίας και ιδιαίτερα το άρθρο ΙΙ της ιδρύουν υπέρ των πολιτών της Κοινότητας το δικαίωμα να τις επικαλούνται ενώπιον δικαστηρίου προκειμένου να αμφισβητήσουν το κύρος κοινοτικής πράξεως.

Προς τούτο πρέπει να ερευνηθεί η έννοια, η οικονομία και το γράμμα της Γενικής Συμφωνίας.

- 29 Η συμφωνία αυτή, στηριζόμενη, κατά το προοίμιό της, στις διαπραγματεύσεις που έγιναν «επί τη βάσει της αμοιβαιότητας και των αμοιβαίως παρεχομένων ωφελημάτων» χαρακτηρίζεται από τη μεγάλη ελαστικότητα των διατάξεών της, ιδίως των σχετικών με τις δυνατότητες αποκλίσεως από τους γενικούς κανόνες, τα μέτρα που μπορούν να ληφθούν σε περίπτωση εξαιρετικών δυσκολιών και τη ρύθμιση των διαφορών μεταξύ των συμβαλλομένων μερών.

Για τη ρύθμιση των διαφορών τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, γραπτές εκθέσεις ή προτάσεις προς «εξέταση με πνεύμα κατανόησης», έρευνες ακολουθούμενες ενδεχομένως από συστάσεις, συμβουλές ή αποφάσεις των συμβαλλομένων μερών, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας να επιτρέπεται σε ορισμένα συμβαλλόμενα μέρη να αναστέλλουν έναντι άλλων την εφαρμογή κάθε παραχωρήσεως ή άλλης υποχρεώσεως που προκύπτει από τη Γενική Συμφωνία και, τέλος, σε περίπτωση τέτοιας αναστολής, την ευχέρεια του θιγόμενου μέρους να καταγγείλει τη συμφωνία.

Για την περίπτωση, τέλος, κατά την οποία, λόγω αναληφθεισών υποχρεώσεων δυνάμει της Γενικής Συμφωνίας ή λόγω παραχωρήσεως σχετικής με προτίμηση, προκαλείται ή επαπειλείται σοβαρή ζημία σε ορισμένους παραγωγούς, το άρθρο XIX προβλέπει την ευχέρεια, ένα συμβαλλόμενο μέρος να αναστέλλει μονομερώς την υποχρέωσή του, καθώς και να αποσύρει ή να τροποποιεί την παραχώρηση, είτε κατόπιν συνεννόησης με το σύνολο των συμβαλλομένων μερών και χωρίς συμφωνία μεταξύ των ενδιαφερομένων συμβαλλομένων μερών, είτε και χωρίς προηγούμενη συνεννόηση, εφόσον συντρέχουν λόγοι επείγοντος και το μέτρο έχει προσωρινό χαρακτήρα.

- 30 Τα στοιχεία αυτά αρκούν για να δείξουν ότι το άρθρο II της Γενικής Συμφωνίας με τα συμφραζόμενά του δεν ιδρύει υπέρ των πολιτών της Κοινότητας το δικαίωμα να το επικαλούνται ενώπιον δικαστηρίου.
- 31 Το γεγονός ότι ορισμένες δασμολογικές κλάσεις αποτέλεσαν αντικείμενο διμερών συμφωνιών που συνήφθησαν βάσει του άρθρου XXVIII της Γενικής Συμφωνίας προς τροποποίηση ή ανάκληση προηγούμενων δασμολογικών παραχωρήσεων δεν συνεπάγεται τη μεταβολή της φύσεως των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί σχετικά από τη Κοινότητα.

Επομένως, το κύρος του κανονισμού 974/71 και των κανονισμών που εκδόθηκαν σε εφαρμογή του δεν επηρεάζεται από μια διάταξη της Γενικής Συμφωνίας ή των συμφωνιών που έχουν συναφθεί βάσει του άρθρου 5 της Συμφωνίας αυτής.

- 32 Εν τούτοις, ο παγιοποιημένος αυτός δασμός αναφέρεται στη στήλη «συμβατικοί δασμοί» του κοινού δασμολογίου.

Έτσι, ως στοιχείο κοινοτικού κανονισμού, η διάταξη αυτή μπορεί να ιδρύει δικαιώματα υπέρ των πολιτών, τα οποία αυτοί μπορούν να προβάλλουν ενώπιον δικαστηρίου.

Είναι πράγματι σαφής, ρητή και δεν αφήνει κανένα περιθώριο εκτιμήσεως στις αρχές στις οποίες έχει ανατεθεί η εφαρμογή της.

Πρέπει επομένως να εξετασθεί αν τα επίδικα εξισωτικά ποσά συμβιβάζονται προς το Κοινό Δασμολόγιο.

- 33 Τα εξισωτικά ποσά, αν και αποτελούν χαρακτηριστικό κατανομής της αγοράς, έχουν εν προκειμένω χαρακτήρα διορθωτικό των διακυμάνσεων των ασταθών τιμών συναλλάγματος, οι οποίες, σ' ένα σύστημα οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων επί τη βάσει κοινών τιμών, θα μπορούσαν να προκαλέσουν διαταραχές στο εμπόριο των προϊόντων αυτών.

Στρεβλώσεις των εμπορικών συναλλαγών, οφειλόμενες αποκλειστικά σε νομισματικής φύσεως λόγους, μπορούν να θεωρηθούν ότι αντιτίθενται περισσότερο προς το κοινό συμφέρον, λαμβανομένων υπόψη των σκοπών της κοινής γεωργικής πολιτικής, απ' ό,τι τα μειονεκτήματα των επίδικων μέτρων.

Έτσι, τα ποσά αυτά τείνουν να εξασφαλίσουν τη διατήρηση των κανονικών εμπορικών ρευμάτων υπό συνθήκες εξαιρετικές και προσωρινές, που δημιουργούνται εξαιτίας της νομισματικής καταστάσεως.

Περαιτέρω έχουν ως αντικείμενο την αποφυγή της αποδιοργάνωσης, μέσα στο κράτος μέλος που αφορούν, του συστήματος παρεμβάσεως που προβλέπεται από την κοινοτική νομοθεσία.

Δεν πρόκειται εξάλλου για βάρη που αποφασίστηκαν μονομερώς από κράτη μέλη, αλλά για κοινοτικά μέτρα, τα οποία, λαμβανομένων υπόψη των εξαιρετικών περιστάσεων κατά τον χρόνο εκείνο, είναι επιτρεπτά στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής.

Το Συμβούλιο θεσπίζοντάς τα δεν παραβίασε τις διατάξεις αυτές του Κοινού Δασμολογίου.

- 34 Η απάντηση, επομένως, στο τρίτο ερώτημα πρέπει να είναι ότι από την εξέτασή του δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να επηρεάσουν το κύρος του κανονισμού 974/71 ούτε των κανονισμών 1013/71, 1014/71 και 501/72, λόγω του ότι τα επίδικα εξισωτικά ποσά προστιθέμενα στην εισφορά υπερβαίνουν το μέγιστο ποσό του εντός του πλαισίου της GATT παγιοποιημένου δασμού της κλάσεως 04.04.

IV — Επί του τετάρτου ερωτήματος

- 35 Με το τέταρτο ερώτημα ερωτάται αν η εξουσιοδότηση για την είσπραξη εξισωτικών ποσών είχε παύσει να ισχύει από τις 15 Μαρτίου 1972 — ημερομηνία της επίδικης εισαγωγής — δυνάμει του άρθρου 8, παράγραφος 2 του κανονισμού 974/71.

Το ερώτημα θέτει το ζήτημα αν οι προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 8 του κανονισμού 974/71 για την παύση της εφαρμογής του συνέτρεχαν κατά την ημερομηνία εκείνη, λόγω του ότι από τις Συμφωνίες της Ουάσιγκτον της 18ης Δεκεμβρίου 1971 τα κράτη μέλη είχαν αποφασίσει να μην αφήσουν άλλο το νόμισμά τους να κυμαίνεται, δεχθέντα περιθώριο διακυμάνσεως των τιμών συναλλάγματος έναντι τιμής, που χαρακτηρίστηκε ως κεντρική τιμή, ευρύτερο του επιτρεπομένου από τη Συμφωνία του Bretton Woods.

- 36 Το άρθρο 8 του κανονισμού 974/71 ορίζει ότι ο κανονισμός παύει να εφαρμόζεται όταν όλα τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη εφαρμόζουν και πάλι τις διεθνείς ρυθμίσεις που αφορούν τα περιθώρια διακυμάνσεως των τιμών συναλλάγματος περί την επίσημη ισοτιμία.

Η διάταξη αυτή προβλέπει την κατάργηση των εξισωτικών ποσών μόλις το σύνολο των κρατών μελών αποφασίσουν ότι θα ισχύουν και πάλι είτε οι παλαιές ισοτιμίες είτε νέες ισοτιμίες ανακοινωθείσες στο ΔΝΤ.

- 37 Η συμφωνία της 18ης Δεκεμβρίου 1971 δεν συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις αυτές.

Χωρίς να επανέλθουν σε σταθερές ισοτιμίες, τα ενδιαφερόμενα κράτη δεν συμφώνησαν παρά να διατηρήσουν, κατά το δυνατόν, κεντρικές τιμές υποκειμένες σε τροποποίηση· οι συμφωνίες αυτές επέτρεπαν, περαιτέρω, περιθώρια διακυμάνσεως 2,25% προς τα άνω και προς τα κάτω έναντι των τιμών αυτών, που κατέληγαν μερικές φορές σε διακυμάνσεις συναλλάγματος του ίδιου ύψους με εκείνες που είχαν οδηγήσει στη θέσπιση εξισωτικών ποσών.

Εξάλλου, ακόμα και μετά τις προαναφερθείσες συμφωνίες εξακολούθησε η τάση ανατιμήσεως ορισμένων κοινοτικών νομισμάτων στο πλαίσιο των διευρυνμένων περιθωρίων διακυμάνσεως κατά τον χρόνο της επίδικης εισαγωγής η απόκλιση του γερμανικού μάρκου από την παλαιά επίσημη ισοτιμία του έφτανε το 13% και διατηρήθηκε σ' αυτό το επίπεδο μέχρι την υποτίμηση του δολαρίου στις 8 Μαΐου 1972.

Το γεγονός, τέλος, ότι ήταν βέβαιο πως τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη δεν θα επανέρχονταν στις παλαιές ισοτιμίες σε σχέση προς το δολάριο, δεν είχε σημασία, καθόσον η διεθνής ρύθμιση που αναφέρεται στο άρθρο 8 δεν αφορά ορισμένη ισοτιμία, αλλά ένα σύστημα σταθερών ισοτιμιών.

V — *Επί του πέμπτου ερωτήματος*

38 Με το πέμπτο ερώτημα ερωτάται αν τα άρθρα 5 και 107 της Συνθήκης και το ψήφισμα του Συμβουλίου και των εκπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών της 22ας Μαρτίου 1971, περί σταδιακής πραγματοποίησης της οικονομικής και νομισματικής ενώσεως, πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι απαγόρευαν στα κράτη μέλη κατά τον χρόνο της επίδικης εισαγωγής να «ελευθερώσουν τις τιμές συναλλάγματός τους», να αφήσουν δηλαδή το νόμισμά τους να κυμαίνεται.

39 Ένας από τους βασικούς σκοπούς της Συνθήκης είναι η δημιουργία μιας ενιαίας οικονομικής περιοχής, ελεύθερης από εσωτερικά εμπόδια, μέσα στην οποία θα πρέπει να πραγματοποιηθούν προοδευτικά η τελωνειακή ένωση και η οικονομική ένωση.

Ο σκοπός αυτός απαιτεί σταθερές συναλλαγματικές σχέσεις μεταξύ των νομισμάτων των διαφόρων κρατών μελών, καθόσον ελλείψει αυτής της προϋποθέσεως η ολοκλήρωση που προβλέπεται από τη Συνθήκη θα καθυστερήσει ή θα τεθεί σε κίνδυνο.

Τα κοινοτικά όργανα και τα κράτη μέλη έχουν άρα την υποχρέωση να επαγρυπνούν και να συνεργάζονται για τη δημιουργία και τη διατήρηση αυτών των προϋποθέσεων.

Προς το σκοπό αυτό το άρθρο 3, στοιχείο ζ προβλέπει την εφαρμογή διαδικασιών που επιτρέπουν το συντονισμό της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών και την άρση της ανισοσκελίας των ισοζυγίων πληρωμών τους.

Εν τούτοις, ενόσω δεν υφίστανται οι διαδικασίες που προβλέπονται από τη διάταξη αυτή, τα άρθρα 5 και 107 αφήνουν στα κράτη μέλη, όσον αφορά την υποχρέωση καθενός απ' αυτά να αντιμετωπίζει τη σχετική με την τιμή συναλλάγματος πολιτική του ως πρόβλημα κοινού ενδιαφέροντος, ελευθερία αποφάνσεως που εμποδίζει την προβλεπόμενη από τα προαναφερθέντα άρθρα 5 και 107 υποχρέωση να ιδρύσει υπέρ των πολιτών δικαιώματα, που τα εθνικά δικαστήρια θα όφειλαν να προστατεύουν.

- 40 Από την άλλη πλευρά, το ψήφισμα του Συμβουλίου της 22ας Μαρτίου 1971, που εκφράζει βασικά την πολιτική βούληση του Συμβουλίου και των εκπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών σχετικά με την πραγματοποίηση οικονομικής και νομισματικής ενώσεως μέσα σε μια δεκαετία μετά την 1η Ιανουαρίου 1971, δεν μπορεί ούτε αυτό, λόγω του περιεχομένου του, να παράγει έννομες συνέπειες, τις οποίες οι πολίτες θα μπορούσαν να επικαλεσθούν ενώπιον δικαστηρίου.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

έχοντας υπόψη τα διαδικαστικά έγγραφα,

αφού άκουσε την έκθεση του εισηγητή δικαστή, τις προφορικές παρατηρήσεις της προσφεύγουσας της κυρίας δίκης, της Κυβερνήσεως της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, καθώς και τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα,

έχοντας υπόψη τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, ιδίως δε τα άρθρα 3, 5, 38 ως 47, 103, 107 και 177, τη Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου, ιδίως δε τα άρθρα II και XXVIII, τη Συμφωνία που συνήψε η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα με την Ελβετία στις 6 Οκτωβρίου 1969, τους κανονισμούς του Συμβουλίου 804/68 της 27ης Ιουνίου 1968, 823/68 της 28ης Ιουνίου 1968, 974/71 της 12ης Μαΐου 1971, 1/72 της 20ής Δεκεμβρίου 1971 και 2746/72 της 19ης Δεκεμβρίου 1972, τους κανονισμούς της Επιτροπής 1013/71 και 1014/71 της 18ης Μαΐου 1971 και 501/72 της 9ης Μαρτίου 1972, το ψήφισμα του Συμβουλίου της 9ης Μαΐου 1971, το ψήφισμα του Συμβουλίου και των εκπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών της 22ας Μαρτίου 1971, το Πρωτόκολλο περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, ιδίως δε το άρθρο 20, καθώς και τον κανονισμό διαδικασίας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε το Finanzgericht της Βάδης-Βυρτεμβέργης με Διάταξη της 8ης Νοεμβρίου 1972, αποφαίνεται:

- 1) Από την εξέταση των υποβληθέντων ερωτημάτων δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να επηρεάσουν το κύρος του κανονισμού του Συμβουλίου 974/71, ούτε των κανονισμών της Επιτροπής 1013/71, 1014/71 και 501/72, που καθορίζουν τα εφαρμοστέα εξισωτικά ποσά κατά το χρόνο στον οποίο αναφέρονται τα υποβληθέντα ερωτήματα.

- 2) Ούτε τα άρθρα 5 και 107 της Συνθήκης, ούτε το ψήφισμα του Συμβουλίου και των εκπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών της 22ας Μαρτίου 1971, περί σταδιακής πραγματοποίησης της οικονομικής και νομισματικής Ενώσεως, μπορούν ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι επιβάλλουν αυτά καθαυτά απαγόρευση προς τα κράτη μέλη να μεταβάλλουν τη συναλλαγματική ισοτιμία του νομίσματός τους κατά τρόπο διαφορετικό παρά με τον καθορισμό νέας σταθερής ισοτιμίας, την οποία οι πολίτες μπορούν να επικαλούνται ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων.

Lecourt	Donner	Sørensen	Monaco	Mertens de Wilmars
Pescatore	Kutscher	O'Dalaigh	Mackenzie Stuart	

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 24 Οκτωβρίου 1973.

Ο Γραμματέας
A. van Houtte

Ο Πρόεδρος
R. Lecourt